

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15021974	Fonteboa	Coristanco	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1329	Organización de itinerarios	2022/2023	5	133	159

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ÓSCAR ROMERO CHOUZA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O título de Técnico en Guía no medio natural e de tempo libre recolle as figuras profesionais do título de Técnico en Condución de Actividades Físico-Deportivas no Medio Natural, ao que substitúe, publicado mediante o Real Decreto 2049/1995, do 22 de decembro, polo que se establece o título de Técnico en Condución de Actividades Físico-Deportivas no Medio Natural e os correspondentes ensinados mínimos, ao amparo da Lei Orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (LOGSE). O novo título integra e actualiza os contidos do anterior, adaptándoos á vez aos cambios legislativos en materia ambiental e ás novas tecnoloxías conseguindo desta maneira unha maior polivalencia profesional.

A competencia xeral deste título consiste en organizar itinerarios e guiar grupos por contornos naturais de baixa e media montaña, terreo nevado tipo nórdico, cavidades de baixa dificultade, barrancos de baixo risco, medio acuático e instalacións de lecer e aventura, progresando a pé, con cordas, en bicicleta, en embarcacións e dacabalo, así como dinamizar actividades de tempo libre, adaptando todo iso aos participantes, respectando o medio ambiente e garantindo a calidade e a seguridade.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de determinación, organización e seguimento de itinerarios no medio natural.

A función de determinación de itinerarios inclúe aspectos como:

- O coñecemento das características dos usuarios e dos contextos de intervención.
- A adecuación de itinerarios ás figuras legais de protección ambiental e ao tipo de participantes.
- A determinación de recursos para as actividades guiadas no medio natural.

A función de organización de itinerarios inclúe aspectos como:

- A análise da coordinación nas intervencións das persoas que interveñen e das necesidades e do uso dos equipos e os materiais.

A función de seguimento de itinerarios inclúe aspectos relacionados co deseño da valoración da actividade.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse na atención a grupos de persoas de diferentes perfís en contextos recreativos.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), f) e ou) do ciclo formativo, e as competencias a), b), e) e ñ) do título.

As liñas de actuación no proceso de ensino aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo versarán sobre:

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo versarán sobre:

- Unha fase previa de análise do contexto para o que se vai a deseñar o itinerario.
- O deseño de itinerarios seguros no medio natural, @teniendo en cuenta as características do contexto, os destinatarios implicados e os recursos dispoñibles.
- O deseño dos procesos de seguimento das actividades guiadas no medio natural co fin de mellorar o proceso.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	As actividades guiadas no medio natural	Presentación das actividades de aventura guiadas, o seu marco lexislativo e conceptos básicos cartográficos e da contorna, como os sendeiros e os elementos de risco do terreo. Ademais, introdúcese o uso do instrumental que permite planificar e realizar unha actividade no medio natural.	24	10
2	O deseño do itinerario	Entra de cheo no proceso de creación dos itinerarios, considerando os aspectos como o nivel de esixencia da actividade, a época do ano e as persoas que tomarán parte. Finalmente, abórdase a elaboración da ficha da ruta e os elementos que a compoñen	38	20
3	Aspectos prácticos	Aborda elementos referentes á protección, valoración e o coidado da contorna e ó desenrolo do itinerario, tendo en conta tamen a inclusión de tódalas persoas	47	25
4	Protocolos de seguridade	Céntrase naqueles aspectos que garantirán a integridade de todos os membros do grupo, non so as disposicións legais, senón tamén as medidas de prevención que deben tomarse, o equipo requirido e as accións que deben levarse a cabo ó longo de todo o proceso	29	25
5	Avaliación e mellora das actividades guiadas	Describe o proceso de avaliación dun itinerario e os seus diferentes compoñentes, incidindo na xestión da calidade e a satisfacción dos usuarios e usuarias.	21	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	As actividades guiadas no medio natural	24

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Valora o contexto de intervención das actividades guiadas no medio natural e analiza a información relevante para o deseño de itinerarios	SI
RA2 - Selecciona os elementos relevantes para o deseño de itinerarios e interpreta representacións cartográficas	NO
RA3 - Deseña itinerarios polo medio natural, tendo en conta a relación da zona, os medios dispoñibles e o perfil do grupo co servizo demandado	NO
RA5 - Planifica protocolos de seguridade para os itinerarios no medio natural determinando as condutas e os recursos necesarios	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detalláronse os procedementos de procura, de procesamento, de organización e de arquivamento da información para a preparación do itinerario
CA1.2 Analizáronse as características xeográficas, xeolóxicas, socioeconómicas e biolóxicas do contorno sobre o que se vai deseñar o itinerario
CA1.3 Aplicouse a normativa ambiental relativa á planificación de itinerarios no medio natural
CA1.4 Analizáronse os factores que condicionan a dificultade e o grao de perigo dos percorridos
CA1.5 Analizáronse os puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural para o deseño da actividade
CA1.6 Describíronse os perfís dos grupos de participantes en actividades recreativas no medio natural
CA1.7 Amosáronse actitudes de respecto e interese pola protección do medio natural
CA2.1 Interpretáronse os elementos e a simboloxía dun mapa topográfico
CA2.2 Explicáronse as características dos percorridos a partir da representación cartográfica
CA2.3 Calculáronse desniveis, distancias lonxitudinais e pendentes a partir de mapas de diferentes escalas
CA2.7 Interpretáronse perfís topográficos
CA3.2 Determináronse os puntos de inicio e de finalización do percorrido en distintos formatos de coordenadas
CA3.3 Trazáronse a distancia, os desniveis e as dificultades do percorrido adaptados aos perfís das persoas participantes
CA3.4 Establecéronse os tempos de ruta, de descanso e de actividades complementarias
CA3.7 Incluíronse puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural
CA3.10 Utilizáronse as tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios
CA5.2 Planificouse o itinerario baixo os parámetros da prevención de accidentes

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Actividades por itinerarios no medio natural. Tipos e características.</p> <p>Procura de información. Fontes oficiais de datos cartográficos, legais e ambientais.</p> <p>Procedementos e técnicas para a análise, o tratamento, o procesamento e o arquivamento de información.</p> <p>Participantes nas actividades guiadas polo medio natural. Características. Valoración dos intereses e das expectativas dos perfís de participantes. Aspectos que se deben ter en conta en persoas con diversidade funcional.</p> <p>Criterios de selección de puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural de Galicia e da zona, para os itinerarios no medio natural.</p> <p>Consideración dos valores culturais e paisaxísticos do contorno como elementos de interese da actividade.</p> <p>Especies de flora en Galicia. Usos e aproveitamento.</p> <p>Factores que condicionan os itinerarios polo medio natural.</p> <p>OCálculo de pendentes.</p> <p>Perfís topográficos. Interpretación e deseño.</p> <p>Interpretación de mapas topográficos. Simboloxía. Escalas. Curvas de nivel.</p> <p>Características das zonas atendendo á súa representación topográfica.</p> <p>Estudo de posibilidades de conexión con vías de comunicación principais.</p> <p>Mapa e orientación.</p> <p>Instrumentos básicos para a orientación: compás, altímetro e curvímetro.</p> <p>Cálculo de desniveis.</p> <p>Cálculo de rumbos e acimut. Declinación magnética.</p> <p>Cálculo de distancias.</p> <p>Deseño do itinerario. Inicio e final do percorrido. Conexión con vías de comunicación. Traxectoria do itinerario. Distancias, tempos e desniveis. Puntos de dificultade. Puntos de evacuación e vías de escape. Puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural. Puntos de reagrupamento, de descanso e de actividades complementarias.</p> <p>Pasos dificultosos. Rutas alternativas.</p> <p>Uso das tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios. Dispositivos GPS, aplicacións móbiles e software específico.</p> <p>Normativa sobre espazos naturais.</p> <p>Obtención de permisos de acceso, circulación e pasada da noite. Normativa e organismo expedidor.</p> <p>Deseño do libro de ruta. Selección de fichas e cuadernos de campo.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O deseño do itinerario	38

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Valora o contexto de intervención das actividades guiadas no medio natural e analiza a información relevante para o deseño de itinerarios	SI
RA2 - Selecciona os elementos relevantes para o deseño de itinerarios e interpreta representacións cartográficas	SI
RA3 - Deseña itinerarios polo medio natural, tendo en conta a relación da zona, os medios dispoñibles e o perfil do grupo co servizo demandado	NO
RA4 - Establece os recursos necesarios para a realización do itinerario analizando o tipo de actividade e os intereses das persoas participantes	SI
RA5 - Planifica protocolos de seguridade para os itinerarios no medio natural determinando as condutas e os recursos necesarios	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detalláronse os procedementos de procura, de procesamento, de organización e de arquivamento da información para a preparación do itinerario
CA1.2 Analizáronse as características xeográficas, xeolóxicas, socioeconómicas e biolóxicas do contorno sobre o que se vai deseñar o itinerario
CA1.3 Aplícase a normativa ambiental relativa á planificación de itinerarios no medio natural
CA1.4 Analizáronse os factores que condicionan a dificultade e o grao de perigo dos percorridos
CA1.5 Analizáronse os puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural para o deseño da actividade
CA1.6 Descríbense os perfís dos grupos de participantes en actividades recreativas no medio natural
CA1.7 Amosáronse actitudes de respecto e interese pola protección do medio natural
CA2.1 Interpretáronse os elementos e a simboloxía dun mapa topográfico
CA2.2 Explicáronse as características dos percorridos a partir da representación cartográfica
CA2.3 Calculáronse desniveis, distancias lonxitudinais e pendentes a partir de mapas de diferentes escalas
CA2.4 Detalláronse os códigos gráficos que indican os puntos ou tramos do itinerario con maior dificultade e grao de perigo
CA2.5 Calculáronse rumbos e acimuts
CA2.6 Elaboráronse perfís topográficos
CA2.7 Interpretáronse perfís topográficos
CA2.8 Localizáronse posibles zonas de evacuación ante incidencias en percorridos de grupos pola zona
CA3.1 Caracterízase o grupo e as dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional
CA3.2 Determináronse os puntos de inicio e de finalización do percorrido en distintos formatos de coordenadas

Criterios de avaliación
CA3.3 Trazáronse a distancia, os desniveis e as dificultades do percorrido adaptados aos perfís das persoas participantes
CA3.7 Incluíronse puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural
CA3.8 Detállouse os puntos de avituallamento para o itinerario
CA3.9 Planificáronse actividades recreativas en función da intensidade do percorrido e dos perfís das persoas participantes
CA3.10 Utilizáronse as tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios
CA4.1 Descríbóronse os procedementos de obtención de permisos de acceso, de circulación e de pasada da noite para a zona onde se realiza a actividade
CA4.2 Detállouse a loxística da actividade, tendo en conta a participación de persoas con diversidade funcional
CA4.3 Prevíronse os espazos e os medios necesarios para o percorrido e para as actividades recreativas
CA4.4 Elaborouse un libro de ruta co programa da actividade, co perfil topográfico, cos puntos referentes para a orientación e cos puntos significativos do itinerario
CA4.5 Calculáronse as provisións para cubrir os requisitos de hidratación e de alimentación do grupo
CA5.2 Planificouse o itinerario baixo os parámetros da prevención de accidentes
CA5.4 Detalláronse as medidas específicas de seguridade en función do percorrido, do grupo e da situación

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>Actividades por itinerarios no medio natural. Tipos e características.</p> <p>OPaisaxe e xeomorfoloxía de Galicia.</p> <p>Patrimonio cultural. Patrimonio tanxible ou intanxible de valor e interese para a actividade no medio natural.</p> <p>Impacto ambiental das actividades no medio natural. Respecto polo ambiente e fomento da actitude sensibilizadora.</p> <p>Principais espazos naturais de Galicia. Espazos protexidos. Itinerarios destacados. Cumios singulares.</p> <p>Turismo e actividades interpretativas no medio natural. Rutas estelares. Rutas de observación de pegadas. Rastros de animais. Rutas ornitolóxicas.</p> <p>Lexislación e normativa de espazos naturais e da práctica deportiva.</p> <p>Procura de información. Fontes oficiais de datos cartográficos, legais e ambientais.</p> <p>Procedementos e técnicas para a análise, o tratamento, o procesamento e o arquivamento de información.</p> <p>Participantes nas actividades guiadas polo medio natural. Características. Valoración dos intereses e das expectativas dos perfís de participantes. Aspectos que se deben ter en conta en persoas con diversidade funcional.</p> <p>Criterios para localizar zonas potencialmente perigosas. Indicadores de posibilidade de desprendementos, aludes e crecidas.</p> <p>Criterios de selección de puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural de Galicia e da zona, para os itinerarios no medio natural.</p> <p>Consideración dos valores culturais e paisaxísticos do contorno como elementos de interese da actividade.</p> <p>Especies de flora en Galicia. Usos e aproveitamento.</p> <p>Especies de fauna en Galicia. Interpretación de rastros e pegadas.</p>

Contidos

Factores que condicionan os itinerarios polo medio natural.

OCálculo de pendentes.

Perfís topográficos. Interpretación e deseño.

Interpretación de mapas topográficos. Simbología. Escalas. Curvas de nivel.

Características das zonas atendendo á súa representación topográfica.

Estudo de posibilidades de conexión con vías de comunicación principais.

Mapa e orientación.

Instrumentos básicos para a orientación: compás, altímetro e curvímetro.

Cálculo de desniveis.

Cálculo de rumbos e acimut. Declinación magnética.

Cálculo de distancias.

Características das persoas participantes e desenvolvemento do itinerario. Dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional.

Deseño do itinerario. Inicio e final do percorrido. Conexión con vías de comunicación. Traectoria do itinerario. Distancias, tempos e desniveis. Puntos de dificultade. Puntos de evacuación e vías de escape. Puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural. Puntos de reagrupamento, de descanso e de actividades complementarias.

Pasos dificultosos. Rutas alternativas.

Accións e medios para axuda ou apoio de axentes externos.

Uso das tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios. Dispositivos GPS, aplicacións móbiles e software específico.

Recursos materiais e humanos nas actividades guiadas no medio natural.

Recursos materiais e humanos para as actividades complementarias.

Materiais e medios para a protección do medio natural.

Deseño do libro de ruta. Selección de fichas e cuadernos de campo.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Aspectos prácticos	47

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Valora o contexto de intervención das actividades guiadas no medio natural e analiza a información relevante para o deseño de itinerarios	NO
RA2 - Selecciona os elementos relevantes para o deseño de itinerarios e interpreta representacións cartográficas	SI
RA3 - Deseña itinerarios polo medio natural, tendo en conta a relación da zona, os medios dispoñibles e o perfil do grupo co servizo demandado	NO
RA4 - Establece os recursos necesarios para a realización do itinerario analizando o tipo de actividade e os intereses das persoas participantes	SI
RA5 - Planifica protocolos de seguridade para os itinerarios no medio natural determinando as condutas e os recursos necesarios	NO
RA6 - Deseña o proceso de seguimento do percorrido especificando o tipo de datos necesarios para incorporar melloras a este	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Aplicouse a normativa ambiental relativa á planificación de itinerarios no medio natural
CA1.4 Analizáronse os factores que condicionan a dificultade e o grao de perigo dos percorridos
CA1.5 Analizáronse os puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural para o deseño da actividade
CA1.6 Descríbense os perfís dos grupos de participantes en actividades recreativas no medio natural
CA1.7 Amosáronse actitudes de respecto e interese pola protección do medio natural
CA2.1 Interpretáronse os elementos e a simboloxía dun mapa topográfico
CA2.2 Explicáronse as características dos percorridos a partir da representación cartográfica
CA2.3 Calculáronse desniveis, distancias lonxitudinais e pendentes a partir de mapas de diferentes escalas
CA2.4 Detalláronse os códigos gráficos que indican os puntos ou tramos do itinerario con maior dificultade e grao de perigo
CA2.5 Calculáronse rumbos e acimuts
CA2.6 Elaboráronse perfís topográficos
CA2.7 Interpretáronse perfís topográficos
CA2.8 Localizáronse posibles zonas de evacuación ante incidencias en percorridos de grupos pola zona
CA3.1 Caracterizouse o grupo e as dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional
CA3.2 Determináronse os puntos de inicio e de finalización do percorrido en distintos formatos de coordenadas
CA3.4 Establecéronse os tempos de ruta, de descanso e de actividades complementarias

Criterios de avaliación
CA3.5 Deseñáronse rutas alternativas nos puntos conflictivos da ruta prevista
CA3.6 Localizáronse os puntos de evacuación e vías de escape
CA3.7 Incluíronse puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural
CA3.8 Detallouse os puntos de avituallamento para o itinerario
CA3.9 Planificáronse actividades recreativas en función da intensidade do percorrido e dos perfís das persoas participantes
CA3.10 Utilizáronse as tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios
CA4.1 Descríbense os procedementos de obtención de permisos de acceso, de circulación e de pasada da noite para a zona onde se realiza a actividade
CA4.2 Detallouse a loxística da actividade, tendo en conta a participación de persoas con diversidade funcional
CA4.3 Prevíronse os espazos e os medios necesarios para o percorrido e para as actividades recreativas
CA4.4 Elaborouse un libro de ruta co programa da actividade, co perfil topográfico, cos puntos referentes para a orientación e cos puntos significativos do itinerario
CA4.5 Calculáronse as provisións para cubrir os requisitos de hidratación e de alimentación do grupo
CA5.2 Planificouse o itinerario baixo os parámetros da prevención de accidentes
CA5.3 Previuse o equipamento de seguridade individual e colectiva en función das condicións do percorrido
CA5.4 Detalláronse as medidas específicas de seguridade en función do percorrido, do grupo e da situación
CA6.1 Seleccionáronse formas de rexistro de datos sobre as reaccións do grupo e do/da técnico/a, e sobre a súa progresión no itinerario e nas actividades
CA6.2 Deseñáronse instrumentos para recoller as incidencias cuanto ao axuste da ruta respecto ao itinerario previsto
CA6.3 Recolléronse datos sobre a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade
CA6.4 Analizáronse os aspectos que poden ser considerados incidencias que afectan a seguridade da actividade
CA6.5 Confeccionouse un modelo de informe baseado nas fichas de valoración, no programa e nas propostas de mellora
CA6.6 Aplicouse a normativa ambiental e de prevención de riscos laborais no deseño de itinerarios

4.3.e) Contidos

Contidos
Actividades por itinerarios no medio natural. Tipos e características.
OPaisaxe e xeomorfoloxía de Galicia.
Patrimonio cultural. Patrimonio tanxible ou intanxible de valor e interese para a actividade no medio natural.
Impacto ambiental das actividades no medio natural. Respecto polo ambiente e fomento da actitude sensibilizadora.
Principais espazos naturais de Galicia. Espazos protexidos. Itinerarios destacados. Cumios singulares.
Turismo e actividades interpretativas no medio natural. Rutas estelares. Rutas de observación de pegadas. Rastros de animais. Rutas ornitolóxicas.

Contidos

Lexislación e normativa de espazos naturais e da práctica deportiva.

Procura de información. Fontes oficiais de datos cartográficos, legais e ambientais.

Participantes nas actividades guiadas polo medio natural. Características. Valoración dos intereses e das expectativas dos perfís de participantes. Aspectos que se deben ter en conta en persoas con diversidade funcional.

Criterios para localizar zonas potencialmente perigosas. Indicadores de posibilidade de desprendementos, aludes e crecidas.

Criterios de selección de puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural de Galicia e da zona, para os itinerarios no medio natural.

Consideración dos valores culturais e paisaxísticos do contorno como elementos de interese da actividade.

Especies de flora en Galicia. Usos e aproveitamento.

Especies de fauna en Galicia. Interpretación de rastros e pegadas.

Factores que condicionan os itinerarios polo medio natural.

OCálculo de pendentes.

Perfís topográficos. Interpretación e deseño.

Interpretación de mapas topográficos. Simbología. Escalas. Curvas de nivel.

Características das zonas atendendo á súa representación topográfica.

Estudo de posibilidades de conexión con vías de comunicación principais.

Mapa e orientación.

Instrumentos básicos para a orientación: compás, altímetro e curvímetro.

Cálculo de desniveis.

Cálculo de rumbos e acimut. Declinación magnética.

Cálculo de distancias.

Características das persoas participantes e desenvolvemento do itinerario. Dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional.

Deseño do itinerario. Inicio e final do percorrido. Conexión con vías de comunicación. Traxectoria do itinerario. Distancias, tempos e desniveis. Puntos de dificultade. Puntos de evacuación e vías de escape. Puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural. Puntos de reagrupamento, de descanso e de actividades complementarias.

Pasos dificultosos. Rutas alternativas.

Necesidades de avituallamento.

Actividades complementarias nos itinerarios. Actividades lúdicas e de sensibilización sobre os valores naturais e culturais, e sobre os recursos da zona.

Accións e medios para axuda ou apoio de axentes externos.

Uso das tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios. Dispositivos GPS, aplicacións móbiles e software específico.

Normativa sobre espazos naturais.

OProvisións para hidratación e alimentación do grupo. Tipo, cantidade e formas de transporte da auga e dos alimentos.

Limitacións para o transporte. Transporte para persoas con discapacidade.

Obtención de permisos de acceso, circulación e pasada da noite. Normativa e organismo expedidor.

Recursos materiais e humanos nas actividades guiadas no medio natural.

Recursos materiais e humanos para as actividades complementarias.

Materiais e medios para a protección do medio natural.

Contidos

Adaptacións para a participación de persoas con diversidade funcional. Joelette e barra direccional.

Información adaptada a participantes. Información inicial, directrices, instrucións de seguridade e instrucións ao grupo. Adaptación de explicacións e consignas para persoas con diversidade funcional.

Deseño do libro de ruta. Selección de fichas e cuadernos de campo.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Protocolos de seguridade	29

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Selecciona os elementos relevantes para o deseño de itinerarios e interpreta representacións cartográficas	NO
RA3 - Deseña itinerarios polo medio natural, tendo en conta a relación da zona, os medios dispoñibles e o perfil do grupo co servizo demandado	NO
RA5 - Planifica protocolos de seguridade para os itinerarios no medio natural determinando as condutas e os recursos necesarios	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Interpretáronse os elementos e a simboloxía dun mapa topográfico
CA2.8 Localizáronse posibles zonas de evacuación ante incidencias en percorridos de grupos pola zona
CA3.1 Caracterizouse o grupo e as dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional
CA3.3 Trazáronse a distancia, os desniveis e as dificultades do percorrido adaptados aos perfís das persoas participantes
CA3.5 Deseñáronse rutas alternativas nos puntos conflictivos da ruta prevista
CA3.6 Localizáronse os puntos de evacuación e vías de escape
CA3.10 Utilizáronse as tecnoloxías da información e da comunicación no deseño de itinerarios
CA5.1 Identificáronse os perigos de tipo obxectivo e subxectivo
CA5.2 Planificouse o itinerario baixo os parámetros da prevención de accidentes
CA5.3 Previuse o equipamento de seguridade individual e colectiva en función das condicións do percorrido
CA5.4 Detalláronse as medidas específicas de seguridade en función do percorrido, do grupo e da situación
CA5.5 Estableceuse o procedemento de actuación ante condicións adversas no itinerario
CA5.6 Concretouse a actuación que deben seguir cada participante e o grupo en situacións de perigo
CA5.7 Explicouse o procedemento de coordinación cos servizos de emerxencia da zona
CA5.8 Xustificouse o uso ou a evitación dos accidentes do terreo fronte a fenómenos atmosféricos adversos
CA5.9 Valorouse a importancia da minimización de riscos no medio natural

4.4.e) Contidos

Contidos
Criterios para localizar zonas potencialmente perigosas. Indicadores de posibilidade de desprendementos, aludes e crecidas.

Contidos

Factores que condicionan os itinerarios polo medio natural.

Estudo de posibilidades de conexión con vías de comunicación principais.

Características das persoas participantes e desenvolvemento do itinerario. Dificultades asociadas aos tipos de diversidade funcional.

Deseño do itinerario. Inicio e final do percorrido. Conexión con vías de comunicación. Traxectoria do itinerario. Distancias, tempos e desniveis. Puntos de dificultade. Puntos de evacuación e vías de escape. Puntos de interese de patrimonio natural e/ou cultural. Puntos de reagrupamento, de descanso e de actividades complementarias.
Pasos dificultosos. Rutas alternativas.

Accións e medios para axuda ou apoio de axentes externos.

Limitacións para o transporte. Transporte para persoas con discapacidade.

Materiais e medios para a protección do medio natural.

Deseño do libro de ruta. Selección de fichas e cuadernos de campo.

Perigos obxectivos e subxectivos.

0Aparellos de comunicación.

Equipamentos de seguridade individual e colectivo.

Medidas específicas de seguridade en función do percorrido e do grupo.

Condições de seguridade no percorrido.

Normas de comportamento en cada tramo. Estudo das continxencias na actividade.

Actuación en situacións de perigo. Accións e técnicas para actuacións en condicións adversas. Valoración da gravidade da situación e das persoas ou instancias ás que hai que informar.

Protocolo de seguridade. Medidas para previr e resolver situacións de perigo. Importancia da minimización de riscos no medio natural.

Protocolos de socorro e de evacuación.

Sistemas de aviso e comunicación con participantes.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Avaliación e mellora das actividades guiadas	21

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Deseña o proceso de seguimento do percorrido especificando o tipo de datos necesarios para incorporar melloras a este	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Selecciónanse formas de rexistro de datos sobre as reaccións do grupo e do/da técnico/a, e sobre a súa progresión no itinerario e nas actividades
CA6.2 Deseñáronse instrumentos para recoller as incidencias cuanto ao axuste da ruta respecto ao itinerario previsto
CA6.3 Recolléronse datos sobre a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade
CA6.4 Analizáronse os aspectos que poden ser considerados incidencias que afectan a seguridade da actividade
CA6.5 Confeccionouse un modelo de informe baseado nas fichas de valoración, no programa e nas propostas de mellora
CA6.6 Aplicouse a normativa ambiental e de prevención de riscos laborais no deseño de itinerarios

4.5.e) Contidos

Contidos
Técnicas e instrumentos para o seguimento da actividade. Observación sistemática.
Padrón de recollida de información. Datos sobre as reaccións do grupo. Datos relacionados cos tempos programados. Datos sobre o comportamento dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade. Datos acerca das incidencias que afectan a seguridade durante o desenvolvemento da actividade.
Recollida de datos sobre a aplicación da normativa ambiental e a de prevención de riscos laborais.
Técnicas de autoavaliación.
Valoración da avaliación e da autoavaliación como estratexias de mellora e de desenvolvemento.
Informes. Fichas de valoración da actividade. Medidas correctoras dos desaxustes detectados. Propostas de mellora da actividade.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Como evidenciamos en páxinas pretéritas, no apartado reservado para os procedementos e os instrumentos que imos a empregar para a avaliación do alumnado, podemos ver que buscamos a máxima variedade posible co obxectivo de poder adaptarnos a cada un dos suxeitos e ós contidos que estamos a traballar. Consideramos que non serven os mesmos instrumentos para as 6 Unidades Didácticas que conforman o ano académico de cada módulo, dado que abordamos contidos do máis variopinto, tendo que escoller cal é o elemento que mellor se axusta para poder valorar o desempeño do alumnado.

É por iso, que se considerará o emprego de tarefas de avaliación individuais, en grupo, tarefas que empregan as TIC, tarefas de desenvolvemento físico, tarefas de autoavaliación, tarefas de coavaliación ou proxectos de investigación sobre os temas que estamos a tratar na aula. Todo iso co obxectivo de levar a cabo un proceso de avaliación variado, mais sobre todo, na procura dunha avaliación formativa, unha avaliación para a aprendizaxe, na que o alumnado valore que se está a ponderar tanto a súa evolución respecto ó nivel inicial como o esforzo nas probas prácticas e demais elementos.

Moitas das tarefas de avaliación serán de observación do día a día, co que se trata de facer cotiá o proceso avaliativo, optimizando o éxito deste. Para tal efecto, empregaremos os cuestionarios de aula, os debates ou as actividades de aula que, xeralmente, se desenvolven por grupos, adaptando instrumentos como as rúbricas, escalas graduadas, escalas de valoración ou listas de control.

A programación desta materia vai a xirar en torno a dous grandes eixos, sobre os que se traballarán os correspondentes resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación. O alumnado deberá superar tódolos os criterios de avaliación designados como *¿mínimos exigibles¿*, non compensando as excelencias nuns coas carencias noutros (débase acadar o 50% da puntuación de cada ítem para optar a superar a materia).

PROBAS PRÁCTICAS E TEÓRICAS

Cada unha das Unidades Didácticas que imos abordar neste curso terá, cando menos, dúas probas teóricas e/ou prácticas nas que o alumnado executará elementos traballados durante as sesións previas. Polo xeral, procurarase que sexan un mínimo de entre 4 e 6 actividades de avaliación por cada trimestre, para gozar así dun amplo abano de posibilidades á hora de cualificar ó alumnado. As probas serán tanto individuais coma grupais, existindo aquelas de desempeño individual, resolución de problemas e autoavaliación/coavaliación do traballo diario. O obxectivo é coñecer a evolución do nivel de execución unha vez finalizada a progresión metodolóxica establecida polo docente. Isto implica que existe unha avaliación inicial, que se levará a cabo, xeralmente, a través da observación do docente e empregando o material e instrumentos destinados. O carácter aberto da proposta dependerá da unidade didáctica que se estea a abordar, mais os alumnos coñecerán en cada unidade as actividades a realizar para que poidan ter un seguimento sinxelo da evolución da súa cualificación.

ANÁLISE DE FONTES DOCUMENTAIS

No desenrolo de cada UD o profesorado propondrá a realización de actividades de carácter teórico-práctica enfocadas a unha mellor comprensión dos contidos. Con isto buscamos que o alumnado comece a familiarizarse coa busca, lectura, tratamento e análise da información, sempre adaptándose ó nivel educativo no que se atopan. Para tal fin, poderán valer de calquera fonte documental que teña un mínimo de rigor científico (libros, artigos, páxinas de internet especializadas...). Estes traballos serán enviados ó profesorado en data e forma. Algunhas destas actividades serán complementadas coa exposición oral diante dos/as compañeiros/as.

Se un alumno, por lesión ou outros motivos (sempre debidamente xustificadas por un profesional), non puidera realizar a totalidade da práctica física, tratarase de outorgar un rol que poida desempeñar dentro das tarefas propostas, entendendo que son tarefas que contan con variedade de funcións e matices para o traballo de tódolos integrantes. Se aínda así non fose posible realizárase unha modificación da tarefa para que puidera ser levada a cabo polo devandito alumno ou proporíase unha tarefa alternativa, mais na medida do posible sempre se procura a inclusión e participación do alumno que non pode levar a cabo práctica física.

Finalmente, a cualificación de final de curso provirá da ponderación dos diferentes resultados de aprendizaxe, detallados nos pertinentes criterios de avaliación, que se poden consultar na presente programación.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

No caso de que o alumnado non supere algún dos resultados de aprendizaxe detallados como conditio sine qua non ou a ponderación total establecida para cada un deles non alcance a cualificación dun 5.

i. Recuperación dalgún resultado de aprendizaxe:

O alumnado que non supere a avaliación dalgún dos resultados de aprendizaxe que forman parte do módulo, realizará probas e actividades de recuperación en base ao descrito nas unidades didácticas, sempre en relación con ese RA e os criterios de avaliación que o compoñen. No caso de que non acaden unha cualificación positiva ó longo dos trimestres, terán a posibilidade de recuperar esa avaliación nun exame final en xuño.

ii. Recuperación da avaliación final do módulo:

No caso de que o alumnado non supere o módulo, distínguense dúas posibles situacións:

- Realizarase un informe individualizado para o alumnado en base ao artigo 39 da Orde do 12 de xullo de 2011, pola que se regula o desenvolvemento, avaliación e acreditación académica do alumnado que cursa as ensinanzas de formación profesional inicial. Neste informe, establecerase unha serie de actividades para poder superar o módulo, abordando todos aqueles resultados de aprendizaxe contemplados como básicos. Farase un seguimento mediante titorías previamente organizadas, conducentes á proba/actividades finais.

Alumnado que repite curso

Neste caso o alumnado deberá cursar o módulo nas mesmas condicións, tal e como se o cursase por primeira vez.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

En base ao artigo 25.2 da Orde do 12 de xullo de 2011, pola que se regula o desenvolvemento, avaliación e acreditación académica do alumnado que cursa as ensinanzas de formación profesional inicial, e ao artigo 48.3 do Decreto 114/2010, a avaliación caracterízase por ser un proceso continuo no que é imprescindible a asistencia do alumnado á clase.

O alumnado que acumule un 10% das horas do módulo como faltas non xustificadas perderá o dereito á avaliación continua e tendo que adecuarse ao procedemento extraordinario.

Proba extraordinaria: desenvolverase nas datas comunicadas pola xefatura de estudos. A data será publicada xunto cos calendarios de avaliación e será realizada polo alumnado con Perda do dereito a avaliación continua (PDAC)

Criterios de calificación da proba extraordinaria: califícase de 0 a 10 puntos, e constará de 2 partes, unha teórica e outra práctica ou suposto práctico.

Parte 1: Teoría. 50% Realizarase unha proba teórica na que entran todos os contidos de teoría impartidos durante o curso nas sesións de teoría e práctica, centrándose naqueles RA máis importantes de cara á consecución das competencias profesionais.

Parte 2: Práctica. 50%. Dadas as particularidades da formación de Guía no Medio Natural e de Tempo Libre, nas probas de avaliación extraordinarias, o alumnado levará a cabo supostos prácticos e/ou probas prácticas, en función dos resultados de aprendizaxe a avaliar.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para avaliar a práctica docente e o proceso de ensino aprendizaxe levarase a cabo un proceso de reflexión e análise crítica por parte do docente. Dito proceso terá lugar semanalmente, onde quedarán reflectidos os aspectos máis destacados de cada sesión, tanto no referido ó alumnado como ó desenvolvemento docente. Finalmente, quedará constancia con periodicidade mensual nas actas de reunión do Departamento. Neste proceso tomaranse en consideración os seguintes indicadores:

Proceso de ensinanza aprendizaxe Escala

1 2 3 4 5

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ó alumnado con NEAE.
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ó alumnado con NEAE.
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

Indicadores de logro da práctica docente Escala

1 2 3 4 5

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ó alumnado con NEAE.
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ó alumnado con NEAE.
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

De acordo co artigo 48.4 do Decreto 114/2010 do 1 de xullo, informarase ao alumnado, ao comezo de cada unidade didáctica, sobre os resultados

de aprendizaxe e os criterios de avaliación que serán aplicados para evidenciar a adquisición das competencias propias do currículo. Farase de maneira expositiva ao comezo do curso, así como o comezo de cada unidade, informando tamén sobre o nivel mínimo suficiente para acadar unha avaliación positiva.

O módulo divídese en 3 avaliacións e proba final de xuño nas datas establecidas para tal fin. O resultado da avaliación realízase en termos de cualificacións expresadas en escala numérica do 1 ao 10 sen decimais, ponderando o valor asignado a cada un dos RA. Considéranse acadados os resultados de aprendizaxe cando as calificacións sexan iguais ou superiores a 5, coa excepción de aqueles criterios de avaliación que non foran tipificados como *¿requisito mínimo¿*.

Ó comezo do curso académico, levarase a cabo unha avaliación inicial a través dunha proba de coñecementos teórico- práctica, a cal permitirá ó docente establecer o nivel inicial e as medidas a tomar para poder comezar con garantías cada unha das unidades didácticas. Esta versará sobre os contidos mínimos a traballar en cada unha das unidades didácticas, ligando os contidos co visto en formacións anteriores, como pode ser a materia de Educación Física en Educación Secundaria.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Forma este apéndice un dos aspectos chave da presente programación, tendo en conta a idiosincrasia coa que pretendemos abordar o proceso de ensinanza- aprendizaxe. O noso obxectivo é facer este proceso o máis individualizado e flexible posible para poder chegar a todo o alumnado dunha maneira semellante, sen facer distincións por ningún tipo de elemento diferenciador como poden ser as características especiais de cada quen.

Así, coidamos que esta programación é o suficientemente maleable para poder chegar a tódolos suxeitos que forman parte do proceso educativo. En consonancia, valoramos que a atención á diversidade debe estar totalmente planificada e pautada, sen deixar marxe á improvisación. Isto vai a garantir unha práctica educativa que democratice e sexa garante de igualdade de oportunidades no noso Centro.

O feito de contar con alumnado destas características non debe explicar a toma de medidas de carácter extraordinario, senón que buscamos o carácter integrador da materia para que coa programación establecida poidamos abordar calquera tipo de circunstancia, considerando estas como un elemento de riqueza e non un atranco para desenvolver a labor docente.

Con todo, é común que no traballo diario haxa que facer fronte a diversos tipos de adaptacións que satisfagan a diversidade que atopamos no aula. Podemos falar de adaptacións non significativas ou adaptacións significativas en función da necesidade de adaptar ou non elementos prescritibles do currículo.

Así, tratarase de levar a cabo unha variedade de adaptacións non significativas, que permitan ao alumnado seguir o currículo ordinario. Entre as medidas que se levarán a cabo neste apartado están as seguintes:

-Progresión e gradación das actividades de aprendizaxe. Pretendendo que as tarefas e actividades que se levan a cabo nas sesións sexan unha progresión metodolóxica de conceptos básicos que ó final desenvolvan no concepto ou produto final de aprendizaxe. Amais, estableceranse diferentes niveis de calidade en cada unha das tarefas, podendo acadar os obxectivos das mesmas nun grado básico, nun alto grado ou nun grado superior ao programado, para aquel alumnado con altas capacidades.

-Tarefas de reforzo ou ampliación. O alumnado que se atope en ambos extremos de nivel de aprendizaxe proporáse tarefas a realizar fóra do período lectivo e que permitan ó alumnos con dificultades acadar o currículo básico, así coma o alumnado con altas capacidades desenvolver a súa motivación e nivel de dominio, podendo ampliar coñecementos ou asentarse os que xa forman parte do repertorio motor, posto que diferentes estudos demostran que unha maior competencia motriz do alumnado tradúcese nuns maiores niveis de práctica de actividade física, un dos obxectivos principais que perseguimos desde o Departamento.

-Agrupacións de traballo estables. Durante a maior parte das unidades didácticas, os/as alumnos/as atoparanse inseridos nun grupo de traballo estable ata o remate da unidade. Con este grupo de traballo levará a cabo tarefas prácticas, probas de avaliación e tarefas de aprendizaxe en xeral. A composición do grupo e rotatoria ó longo de cada unidade e é conformado polo docente, que trata de formar grupos heteroxéneos onde a

riqueza de niveis favorecerá que todos acaden os obxectivos curriculares e os estándares de aprendizaxe no nivel básico.

Neste apartado será común o emprego do rol ¿alumno-titor¿ dalgún alumno/a con gran capacidade na materia para axudar a algún compañeiro con dificultades. No presente curso académico, debido ás restricións provocadas pola pandemia da COVID-19, este apartado será adaptado a cada un dos contidos abordados ou incluso cancelado, co fin de garantir a máxima seguridade entre o alumnado e o profesorado.

-Tarefas flexibles e con diversidade de roles. Os contidos seleccionados son, na súa maioría, contidos nos que o alumnado pode desempeñar diferentes tipos de roles, o que flexibiliza o proceso educativo en función dos intereses e capacidades destes. Por iso, se un alumno presenta dificultade na execución dun rol, e probable que poida desempeñar un rol diferente e acadar de igual xeito os obxectivos e estándares propostos. Amais, as tarefas son flexibles en canto a adaptación de material, para facilitar o desenvolvemento técnico, cognitivo, perceptivo etc. Cando aínda así exista na clase algún suxeito que non pode conseguir os obxectivos da tarefa, pasarase a unha tarefa diferente que transmita os mesmos conceptos.

-Adaptacións pedagóxicas ordinarias. Exemplos disto son a atención ou explicación individualizada a aquel alumnado con dificultades ou con altas capacidades así como o emprego de diferentes pautas a nivel verbal, imaxe/vídeo ou esquemas que acompañen as explicacións. Outros casos máis concretos e que poden requirir un tratamento especial na materia de Educación Física polo seu carácter eminentemente práctico son:

- Alumnos con necesidades educativas especiais. Aqueles que requiran apoios e atencións educativas adaptadas ó grao de discapacidade que presenten ou trastornos graves de conducta. No primeiro caso, en función da mesma, tomaranse as medidas máis adecuadas para conseguir o maior rendemento e integración do suxeito/s. No segundo caso, actuaremos en consecuencia do Regulamento de Réxime Interno do Centro e co Departamento de Orientación (reunión a principios de curso), para poder facer un seguimento e actuación consonte ás pautas recibidas de aquel alumnado con hiperactividade, síntomas disruptivos, autismo, síndrome de Asperger...

- Alumnado con algún tipo de lesión. O alumnado que presente lesións de longa duración que lle impidan realizar a práctica diaria nas sesións deberán aportar ó docente un xustificante onde se explique con claridade meridiana e por un profesional do ámbito sanitario o problema existente e o tempo estimado de baixa. A avaliación adaptada para este tipo de contratempos incluírá a realización de actividades teóricas sobre aqueles contidos que esteamos a traballar nas sesións (con ou sen exposición diante dos compañeiros), elaboración de materiais (coa axuda do docente) que complementen a aprendizaxe propia e dos/as compañeiros/as, participación nas actividades levadas a cabo na sesión que non requiran de desenvolvemento físico (colocación de material, arbitraje, dirección de quecementos ou volta á calma...), etc.

Cando aínda deste xeito resultase imposible para os alumnos acadar os elementos prescritibles do currículo ordinario, terían que levarse a cabo adaptacións curriculares significativas. Dentro deste grupo, poderían ter lugar algunha das medidas que se citan a continuación:

- Supresión ou modificación de obxectivos. Aquel alumnado que non foran quen de acadar algún dos obxectivos esenciais cos que conta a materia para ese curso e nos casos en que se amosaran inútiles as medidas non significativas.

- Modificación de contidos. Para aqueles cunha tipoloxía que lles impedirá levar a cabo os contidos citados na programación para o seu curso.

-

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Traballarase en consonancia co resto de módulos que forman parte deste módulo formativo. Dadas as particularidades do módulo de Organización de Itinerarios, buscarase relacionar todos os contidos con outros módulos como poden ser Guía en Bicicleta, Guía Ecuestre, GUÍA de Baixa e

Media Montaña ou Manobras con Cordas, dada a súa importancia na organización de itinerarios seguros e inclusivos.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Para conseguir unha maior motivación no alumnado realizaranse unha serie de actividades complementarias e extraescolares que se recollen neste apartado. A partir destas actividades búscase que o alumnado teña contacto coa realidade á que se enfrontara tras a realización do ciclo formativo.

Realizaranse actividades con profesionais do sector como tertulias e visitas técnicas

As visitas a empresas espertan gran interese nos alumnos, constituíndo experiencias que normalmente se lembran. Este método permite o contacto coas empresas reais onde se desenvolven as tarefas que serviron de contido para a aprendizaxe nas aulas. Contribúen a unha maior relación entre as empresas e o mundo docente.

A eficaz utilización deste método require a preparación por parte do profesor da visita e uns coñecementos previos dos alumnos do que van ver. A planificación previa e a organización facilitan o que a visita sexa realmente efectiva. As etapas na organización da visita de empresa serían:

- 1) Planificación. Partindo dos obxectivos didácticos selecciónase a empresa, contáctase coa dirección e planifícase a visita.
- 2) Formación dos alumnos sobre a empresa, o sector e o mercado no que opera a empresa.
- 3) Desenvolvemento da visita con exposición por parte dos expertos dos distintos aspectos da empresa e a súa problemática.
- 4) Posteriormente á visita, exposición por parte do profesor dos aspectos máis importantes e conclusións da visita. Debate en clase dos resultados da visita.
- 5) Redacción dun informe da visita por parte dos alumnos participantes. As visitas a empresas constitúen un bo método para poñer en contacto os alumnos coa realidade empresarial.

Saídas ó medio natural, onde o alumnado realizará as prácticas en situación real, organizando itinerarios a través de diferentes medios de desprazamento.

10. Outros apartados

10.1) Medidas sanitarias

Dadas as circunstancias actuais e se as Autoridades Sanitarias non permitan a presencialidade das clases, se realizarán distintas tarefas: actividades de reforzo, de investigación, casos prácticos, clases online.

A avaliación se realizará de forma telemática mediante videoconferencia proporcionando con anterioridade ao alumnado as instrucións para que poidan realizar o exame de xeito correcto.

O alumnado deberá ter cámara web e un dispositivo para realizar o examen o día e hora prevista.